

Imog persberichten

maart 2024 - april 2024

Jaarlijkse lenteschoonmaak met vrijwilligers

Redactie KW

gisteren om 07:44

Zaterdagvoormiddag werd Deerlijk door een groepje enthousiaste vrijwilligers wat mooier gemaakt tijdens de jaarlijkse lenteschoonmaak. De opkomst voor dit initiatief van de gemeente Deerlijk en de Intergemeentelijke Maatschappij voor Openbare Gezondheid (IMOG) viel wat tegen, maar de opruimers lieten dat niet aan hun hart komen. IMOG zorgde voor het nodige gereedschap. Het zwerfvuil werd op zes plaatsen aangepakt: de Kleine Gavers, Belgiek, Molenhoek, Sint-Lodewijk, Statiewijk en centrum. De vangst was enorm: honderden blikjes, verpakkingen van sigaretten, allerlei plastic, slagroomsputten ... Als afsluiter kwamen de deelnemers voor een hapje en een drankje samen aan buurthuis De Statie. (DRD/foto DRD)

Lenteschoonmaak levert tien volle vuilniszakken op in Wielsbeke

Gaby Benoit, Filip Deconinck, Natasha Coryn, Frédéric Depypere, Ine Callens en Emy Verstraete. (foto ELD)

Redactie KW

7 april 2024, 18:41

Overall in Vlaanderen vonden van 23 maart tot 6 april opruimacties plaats in het kader van de jaarlijkse Lenteschoonmaak van Mooimakers. Ook in Wielsbeke ging men op pad. "Enkele uurtjes zwerfvuil ruimen resulteerde helaas in vijf zakken restafval en vijf zakken PMD", zucht Frédéric Depypere van TEAM 8710.

In Wielsbeke zijn er een vijftigtal Mooimakers actief die enkele keren per maand op stap gaan. De Lenteschoonmaak is een jaarlijks terugkerende actie. "Ook in september komt er in onze gemeente een grootschalige zwerfvuilactie", aldus Frédéric Depypere. Dat deze acties nodig zijn, bewijzen de volle zakken achteraf. "Het is onbegrijpelijk hoeveel mensen hun afval laten rondslingeren", klinkt het.

"Nu kozen we voor straten waar eigenlijk anders geen Mooimakers actief zijn. We namen de Rijksweg richting Breestraat en een stuk van het jaagpad onder handen. Net als de 13e Liniestraat. Ook het centrum van Sint-Baafs-Vijve en Wielsbeke werden onder handen genomen. We deden bewust Ooigem niet, omdat daar Fernand en Carmen fenomenaal werk leveren. Dit koppel is er dag in dag uit zwerfvuil aan het ruimen. We zijn heel blij dat er toch zoveel vrijwilligers zich ervan bewust zijn dat een proper straatbeeld toch veel aangenamer is", besluit Frédéric.

Meedoen?

Wil je alleen of samen met je partner een deel van de straat, de hele wijk, het speelplein om de hoek of een glasbol netjes houden? Dan kan je een Mooimaker-overeenkomst aangaan bij Imog. Wat word er van je verwacht? Imog vraagt je om je eigen zone elf keer per jaar of ongeveer een keer per maand op te ruimen en daar om de drie maanden een update van te bezorgen. Wat krijg je hiervoor? Opleiding en begeleiding, opruimmateriaal (grijper, fluohesje, handschoenen, vuilniszakken), een verzekering Burgerlijke Aansprakelijkheid en Lichamelijke Ongevallen, een jaarlijkse onkostenvergoeding van 60 euro als Mooimaker glasbol en 90 euro als Mooimaker buurt.

WAREGEM / Samenleving

Straffe Madammen joggen en ruimen ondertussen zwerfvuil in Waregem

Dankzij heel wat enthousiastelingen van Waregem Joggingclub werd veel sluikeafval opgehaald. © PPW

Ook dit voorjaar gingen de Straffe Madammen samen met Joggingclub Waregem op stap tijdens de derde editie van hun 'plogging', een combinatie van joggen en ondertussen zwerfvuil opruimen.

"Tijdens onze wekelijkse loopjes zagen we dikwijls veel afval liggen langs de straten, parken en bosjes", vertellen Natascha Wolfcarius, Nathalie Clauwaert, Marianne Declerck, Eveline Vanquathem en Katleen Gobbin. "Als sporters en natuurliefhebbers vonden we dit telkens onbegrijpelijk. Daarom kwamen we samen spontaan op het idee om op een sportieve manier de dichte omgeving van het centrum Waregem netjes te maken en te houden. Dit deden we nu al voor het derde jaar op een rij."

Eveline, Katleen, Marianne, Natascha en Nathalie zijn vijf sportieve vrouwen die ondertussen onafscheidelijke loopvriendinnen zijn geworden die regelmatig op *babeltempo* trainen. Te nat, te vroeg, te warm, te veel wind, te veel bergop, te veel bergaf, niets houdt hen tegen, omdat de voldoening achteraf werkelijk onmisbaar is.

Zweedse oorsprong

Plogging is als het ware een samentrekking en combinatie van joggen en zwerfvuil opruimen. Een samenvoeging van de Zweedse werkwoorden *plocka upp* en *jogga* leverde het nieuwe Zweedse werkwoord *plogga* op, waarvan het woord *plogging* is afgeleid.

"Samen met enthousiaste clubleden van WJC maakten we groepjes en vertrokken we per groep elk een kant van Waregem uit", verduidelijken de dames. "Gepakt met vuilniszakken, handschoenen en grijptang vertrokken we enthousiast op een zonnige zaterdagochtend. Na de activiteit had iedereen wel een warme chocomelk en wafel verdiend, en was er tijd om na te praten over de gevulde vuilniszakken. Wij bedanken dan ook de vele *Mooimakers* van de joggingclub. Dankzij hen kunnen we ook dit jaar terugblikken op heel wat minder zwerfvuil. We hopen zo ook op deze manier de mensen zich ervan bewust te maken dat zwerfvuil echt niet kan. We zullen ons blijven inzetten. Volgend jaar staat de vierde editie al ingepland." (PPW)

Lees meer over: [Joggingclub Waregem](#)

afvalbeleid

Stedelijk afval sneller en vollediger in beeld dankzij MATIS

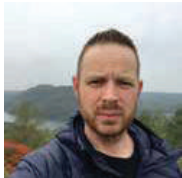
Eind 2021 lanceerde de OVAM MATIS, een nieuw materialen-informatiesysteem. Dit systeem monitort sindsdien de ingezamelde hoeveelheden huishoudelijk afval en de verwerking van alle stedelijk afval. Recent is daar ook alle inzameling van bedrijfsafval aan toegevoegd. Vlaanderen voldoet hiermee aan de Europese rapporteringsverplichtingen voor afval. MATIS meet de productie van afvalstoffen en maakt het mogelijk ze te traceren in het recyclageproces. Op termijn zal het ook hun toepassing in nieuwe producten in kaart brengen.

Voor huishoudelijk afval vangt MATIS sinds 2022 de jaarlijkse rapportering door gemeenten in de huishoudelijke afvalstoffenenquête (HAS) over het ingezamelde huishoudelijk afval. De melding in MATIS gebeurt per kwartaal, en dus niet langer één keer per jaar.

De OVAM stuurde er vanaf het begin op aan dat de afvalintercommunales de meldingen in MATIS voor hun gemeenten zouden overnemen. Bij de meeste gemeenten is dat ondertussen volledig geregeld. Een aantal gemeenten rapporteren zelf over huisvuilinzamelingen in eigen beheer of bijvoorbeeld over het ge-

meentevuil (afval van straatvuilnisbakjes, veegvuil, sluikestort...) dat ze zelf opruimen. Los van het feit of de intercommunale de meldingen op zich neemt of niet, heeft elke gemeente toegang tot MATIS. Ze kunnen er hun gegevens onderzoeken en evoluties raadplegen.

De kwartaalrapporteringen vragen grote inspanningen van alle gebruikers. Niet iedereen beschikt immers over een geautomatiseerd systeem om de eigen gegevens van inzameling en verwerking in MATIS op te laden. En ook de omslag naar automatisering vraagt inspanningen en bijkomende kosten. Daar

Tom D'Hanis:
'De meerwaarde van MATIS zit in het feit dat de informatie nu in een gestructureerde omgeving zit. Er is nog maar één versie van de cijfers, dat was vroeger niet altijd het geval.'

IZAS brengt straatafval beter in kaart

Sinds februari 2024 moeten lokale besturen jaarlijks het ingezamelde zwerfvuil en afval uit straatvuilnisbakken (IZAS) via een online bevraging doorgeven. De OVAM volgt zo de doelstellingen uit het Lokaal Materialenplan en de evolutie van het zwerfvuil op. Ook voor lokale besturen biedt dit voordelen: ze kunnen meer kwalitatieve data verzamelen en het zwerfvuilbeleid hierop af te stemmen.

Vorig jaar startte de OVAM met een proces om lokale besturen voor te bereiden. De afvalintercommunales, steden en gemeenten maakten samen afspraken. Die gaan over de inzameling en weging van zowel machinaal als manueel veegvuil, de inhoud van de straatvuilnisbakken en het zwerfvuil dat vrijwilligers opruimen.

Koen Delie, manager interne en externe communicatie bij afvalintercommunale IMOG, vertelt hoe ze dit bij hem in West-Vlaanderen hebben georganiseerd. 'Vorig jaar zijn we hiervoor op bezoek gegaan bij onze elf gemeenten. We overliepen samen de nieuwe verplichtingen en bekeken hoe de technische diensten en de opruimers onderweg te werk gingen.'

Afvalstromen scheiden vraagt logistieke aanpassingen

Het scheiden van het zwerfvuil, de inhoud van de straatvuilnisbakken en het sluikestortafval bleek de moeilijkste verandering. De ophalers moeten hun manier van werken en gewoontes aanpassen. 'Het gaat bijvoorbeeld over extra vuilniszakken in verschillende kleuren per afvalstroom, alles mooi gescheiden houden op de camionette en nadien in aparte containers gooien,' vertelt Koen Delie. 'Bo-

Met MATIS kun je snel en gemakkelijk data inzichtelijk maken. Dat levert niet alleen voor de OVAM veel op.

Voor de gemeenten is het positief dat ze niet zelf moeten rapporteren in een nieuw systeem en het voordeel voor de intercommunales is dat ze op die manier een beter zicht hebben op de cijfers. Bovendien zijn de meeste gegevens al in hun bezit en was het zowel bij MIWA als IVAREM al jaren de traditie dat zij de verplichte gemeentelijke rapportering van de afvalcijfers voor hun gemeenten voorbereiden. Dat dat nu meteen in MATIS kan gebeuren, is een voordeel. IVAREM heeft zelfs beslist vanaf nu de eigen jaarlijkse rapportering van afvalcijfers aan de gemeenten rechtstreeks uit MATIS te halen. Dat garandeert ook dat er geen afwijking zit op de cijfers die de OVAM (meestal met flink wat vertraging) meedeelt in haar jaarlijks rapport over de Vlaamse afvalcijfers. Voor MIWA blijft dat voorlopig nog dubbel werk. De intercommunale werkt al langer met een eigen tonnagerapportering in Excel die meer detail bevat dan MATIS en die ze om die reden momenteel behouden naast MATIS.

tegenover staat dat MATIS ook voordelen heeft voor de gebruikers. Via de uitgebreide rapporteringstool in Power BI zijn diverse rapporten beschikbaar en kan de gemeente of afvalintercommunale de huishoudelijke afvalstromen op het eigen grondgebied goed opvolgen.

Uit de praktijk

An Vijt, beleidsadviseur bij afvalintercommunale MIWA (regio Sint-Niklaas, vijf gemeenten), en Tom D'Hanis, verantwoordelijke operationele diensten bij IVAREM (regio Mechelen, tien gemeenten), zijn allebei nauw betrokken bij de uitrol van MATIS. We polsen naar hun ervaringen met dit nieuwe systeem.

Beide intercommunales ontzorgen hun gemeenten volledig door alle afvalgegevens voor al hun gemeenten te melden in MATIS. Gegevens waarover de intercommunale zelf niet beschikt, bijvoorbeeld afval van straatvuilnisbakken dat de gemeente zelf inzamelt, vragen ze elk kwartaal op via mail bij hun vennootgemeenten. Bij de opstart was dat voor alle partijen wat zoeken, maar ondertussen komt de informatie vlot binnen en wordt alles tijdig in MATIS gemeld.

An Vijt: 'MIWA meldt zelf in MATIS om de gemeenten maximaal te ontlasten. Dat is voor MIWA extra werk, maar door het zelf te doen heeft MIWA er ook een beter zicht op.'

Tijdsintensief, maar ook tijdswinst

Tom D'Hanis merkt op dat de opstart van MATIS moeizaam en zwaar was, frustrerend ook wegens de vele wijzi-

gelingen moet wie opruimt nu rekening houden met het verschil tussen tien losse blikjes verspreid in de berm, en één zakje met tien blikjes in.'

Dankzij de aangepaste procedures kunnen ze het gewicht van het zwerfvuil ingezameld door de eigen diensten en de inhoud van de straatvuilnisbakken ingeven bij de IZAS-bevraging. Daarnaast is er ook nog het zwerfvuil van de meer dan 600 vrijwilligers die in hun buurt opruimen. Koen Delie legt uit waarom dat niet gewogen wordt: 'Voor het zwerfvuil dat individuele vrijwilligers inzamelen, hebben we enkel cijfers over het aantal uitgedeelde en gevulde zwerfvuilzakken. De vrijwilligers plaatsen hun zwerfvuil buiten tijdens de reguliere huis-aan-huisophaling. Logistiek is het voor ons niet haalbaar om daarvoor een aparte ophaalronde te organiseren.'

Naar datagedreven zwerfvuilbeleid

Een heleboel veranderingen en investeringen voor de gemeenten en afvalintercommunales dus. IMOG let op een nauwkeurige digitale registratie van de zwerfvuuldata in hun verwerkingsprogramma, zodat de inspanningen ook iets

opleveren. De juiste cijfers zijn een belangrijk pluspunt om het zwerfvuil- en sluisstortbeleid beter te kwantificeren volgens Koen Delie. 'We kunnen eindelijk cijfers plakken op ons gevoel: is er minder of meer zwerfvuil? Als we meer uren hebben opgeruimd, zamelen we dan ook meer kilogram in? Bevatten straatvuilnisbakken in een centrumstad meer afval dan in een landelijke gemeente? Hebben we minder afval als we vuilnisbakken wegnemen? Heeft de netheidsploeg in een gemeente minder zwerfvuil moeten rapen als er daar meer vrijwilligers actief zijn? De antwoorden zullen zeker niet zwart-wit zijn, maar we kunnen er hopelijk wel bruikbare conclusies uit trekken.'

De IZAS-bevraging zal ook op Vlaams niveau een beter zicht op de zwerfvuulcijfers en een meer onderbouwd beleid opleveren. De OVAM hoopt dat de data jaar na jaar nauwkeuriger worden, naarmate de lokale besturen hun interne werkprocessen hier in de toekomst volledig op afstemmen.

SILKE SMEKENS

VVSG-projectmedewerker openbare netheid

Koen Delie:
‘We kunnen eindelijk cijfers plakken op ons gevoel. De antwoorden zullen zeker niet zwart-wit zijn, maar we kunnen er hopelijk wel bruikbare conclusies uit trekken.’

gingen aan het systeem in de beginperiode en de korte deadlines van de OVAM. Maar volgens hem is de OVAM ondertussen in veel tegemoetgekomen. De stakeholders werden via klankbordgroepen bevestigd en ook daarbuiten was veel interactie en feedback mogelijk. Hij ziet nu ook echt de voordelen van het systeem.

Het kostte initieel veel tijd de eigen systemen op het model van MATIS af te stemmen. Bij beide intercommunales moeten de gegevens uit verschillende bronnen verzameld worden, wat het extra complex maakt.

MIWA doet de input nog grotendeels manueel. De administratief medewerker zet de gegevens, afkomstig uit verschillende bronnen, in het MATIS csv-sjabloon en laadt dat op in het MATIS-portaal. Momenteel neemt dat elk kwartaal ongeveer dertig uur in beslag. Gegevens worden geknipt en geplakt, gecontroleerd met facturen, samengevoegd... Tijdrendend werk én gevoelig voor fouten. Na de input volgt een validatie aan de hand van de tonnage rapportering, die één op één overeen moet komen met de gegevens in MATIS.

Doorgaans worden zo nog kleine fouten ontdekt en rechtgezet. Hier is An Vijt elk kwartaal een tweetal dagen mee bezig. Sinds midden vorig jaar beschikt MIWA over een nieuw transportprogramma. Dat laat gegevensexport toe in een model dat aanleunt bij wat in MATIS moet komen. Hierdoor gaat het melden al een stuk vlotter. Verdere automatisering van het transportprogramma, waarmee 75% tijdswinst verwacht wordt, staat nog op de planning.

IVAREM had de voorbije jaren al sterk gewerkt aan digitalisering. De data van huishoudelijk afval waren al vrij goed gestructureerd en uit de databank kunnen csv-files gegenereerd worden. De administratief medewerker is per kwartaal een tweetal dagen bezig met gegevens melden en valideren. Dat is een grote vooruitgang tegenover vroeger. Toen nam het jaarlijkse verzamelen van de gegevens meerdere weken in beslag. IVAREM bekijkt nu met een externe consultant de opzet van een API voor het huishoudelijk afval. Hiervoor moet het klantenbeheersysteem aangepast worden. Daar gaat veel tijd naartoe en ook budgetten waar vooraf niet op ge-

rekend was. Dat is iets waar meerdere intercommunales tegenaanlopen.

Return on investment

Zowel An Vijt als Tom D’Hanis geven aan dat ze dankzij de verplichte rapportering per kwartaal meer met de cijfers bezig zijn, ze sneller eventuele trends kunnen opvolgen en fouten sneller worden opgemerkt. De rapporteringstool in MATIS is hiervoor heel handig. De Power BI-rapporten geven snel een beeld van de cijfers en maken ze visueel ook heel overzichtelijk. Bij vragen over afvalcijfers is MATIS voor hen een heel handige bron van informatie. Toch wordt de tool momenteel nog maar weinig gebruikt door anderen binnen de intercommunale of bij de gemeenten. Met de nieuwe lezersrol kan daar wel verandering in komen. Tijd dus om de tool intern meer te promoten en de voordelen ervan in de kijker te zetten.

Tom D’Hanis: ‘Het was een lastige weg, maar achteraf gezien kijk ik er positief op terug. We hebben veel geleerd uit het proces en wat je nu met MATIS kunt doen, is heel waardevol. Mijn tip voor anderen: gebruik MATIS, leer de tool kennen en speel er wat mee. Dat kan zonder risico’s vanuit de lezersrol. Je zult merken dat je met de tool snel en gemakkelijk data inzichtelijk kunt maken en dat je er veel uit kunt halen. Beschouw de tool niet enkel als iets van de OVAM, werk er ook zelf mee.’ —

SARA COESSENS
 VVSG-stafmedewerker afvalbeleid